

۷۹

سفران حسین بن علی (ع)

(از سند همه تا کربلا)

مؤلف

محمد صادق نجمی

دفتر انتشارات اسلامی

وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

سرشناسه: حسین بن علی علیہ السلام، امام سوّم، ۴ - ۶۱ ق.
 عنوان و نام پدید آور: سخنان حسین بن علی علیہ السلام (از مدینه تا کربلا) / مؤلف: محمد صادق نجمی.
 مشخصات نشر: قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری: ۳۲۶ ص.

فروست: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم: ۷۹.
 شابک: ۲-۱۷۰-۱۷۰-۴۷۰-۹۶۴-۹۷۸
 یادداشت: چاپ سیزدهم.

یادداشت: کتابنامه: ص. [۳۲۵]: همچنین به صورت زیر نویس.

موضوع: حسین بن علی علیہ السلام، امام سوّم، ۴ - ۶۱ ق -- خطبه‌ها.
 موضوع: حسین بن علی علیہ السلام، امام سوّم، ۴ - ۶۱ ق -- کلمات قصار.
 شابک افزوده: نجمی، محمد صادق، ۱۳۱۵ -

شابک افزوده: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی.

رده بندی کنگره: BP۴۱/۷/۳۱۳۹۱

رده بندی دیسی: ۲۹۷/۹۵۳۴

شماره کت شناسه ملی: ۲۳۵۶۹۷۶

سخن حسین بن علی علیہ السلام

□ مؤلف:	محمد صادق نجمی
□ موضوع:	تاریخی
□ قطع:	وزیری
□ نوبت چاپ:	چهاردهم
□ چاپ و نشر:	دفتر انتشارات اسلامی
□ تعداد مجلدات:	یک جلد
□ تعداد صفحات:	۳۲۸
□ تاریخ انتشار:	پاییز ۱۳۹۴
□ شمارگان:	۱۰۰۰

دفتر انتشارات اسلامی
 وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

بسمه تعالی

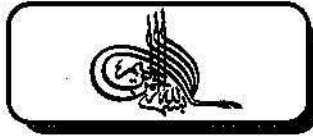
رویداد غمبار کربلا، رویدادی تاریخ ساز است که اسعده بی تابناک آن فراتر از زمان و مکان، مرزها را در نور دیده و سنگ جاودانگی به خود گرفته است. از این رو، انبوه دل‌ها را شایسته خود ساخته و زمینه نگارش صدها اثر تحقیقی و علمی را فراهم نموده است.

مؤلف محترم که خود از عاشقان دلباخته حسین علیه السلام، قهرمان این رویداد است، سادگشت پر تلالؤ کربلا را به رشته تحریر درآورده تا خوانندگان بیابند که چرا این قیام رخ داد و چه پیامدهایی به دنبال داشت.

ما خرسندیم که برای چندمین بار، این اثر با ارزش را پس از ویراستاری مجدد به زیور طبع اراهه ما تا خاطره‌های شورانگیز کربلا، همچنان در ژرفای جان عاشقان، باقی بماند.

دفتر انتشارات اسلامی

وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

مقدمه مؤلف در چاپ سوم

«الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الَّذِينَ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمْ الرِّجْسَ وَطَهَّرَهُمْ تَطْهِيرًا».

یکی از برکات و ابعاد مهم انقلاب عظمت و شکوه‌مند اسلامی، انقلاب فرهنگی آن است که موجب تحول و دگرگونی عمیق فکری گردیده و جامعه اسلامی بویژه جوانان را در مسیر مطالعه کتابهای مذهبی قرار داده و به تفکر و تعمق در موضوعات و مطالب دینی سوق داده است.

آری در دوران قبل از انقلاب، بیشترین افرادی که با مطالعه سروکار داشتند توجهشان به کتابها و مجلات آنچنانی بود و مطالعه کتابهای دینی به قشر روحانی اختصاص داشت، ولی امروز با وجود گرفتاریها و عدم فراغت کافی برای مطالعه و درگیری با مسأله جنگ و کارشکنیهای داخلی که حتماً فرصتی برای مطالعه در جوانان عزیز باقی نگذاشته است باز هم به برکت انقلاب اسلامی کتابهای مذهبی از در و رواج کامل برخوردار بوده و در تیراژ بسیار بالا منتشر می‌گردد.

و به عنوان نمونه می‌توان از کتاب حاضر یاد نمود که در مدت تقریباً یک سال در چهل هزار نسخه چاپ و بلافاصله نسخه‌های آن نایاب گردیده و اینک در آستانه چاپ سوم قرار گرفته است و این است یکی از مفاهیم عزت اسلام که ملت مسلمان ایران به وسیله حکومت اسلامی بدان نایل گردیده است.

و همین استقبال پرشور موجب و مشوق آن گردید که در این چاپ علاوه بر زیبایی

حروف و دقت در تصحیح، دو تحول اساسی زیر نیز به وجود بیاید:

۱- گذشته از اصلاحات زیادی که در متن کتاب به عمل آمد، مطالب فراوانی نیز بر آن افزوده شد.

۲- واژه‌ها و لغات عربی که حاوی نکته خاصی بوده و یا مشکل به نظر می‌رسید برای استفاده همگان توضیح داده شد و مانند دو چاپ گذشته به ترجمه سخنان اکتفا نگردید. وَاللّٰهُ الْمَوْفِقُ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ.

محمدصادق نجمی

آذرماه ۱۳۶۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

اکثر نویسندگان و تدوین‌گران، حادثه مهم تاریخی عاشورا و قیام مقدس حسین بن علی علیه السلام را از یک ناسیه و از یک بعد خاص مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و تنها همان جنبه را انگیزه این پیام دانسته‌اند.

و گاهی نیز انگیزه‌های گوناگونی که در شکل گرفتن این حرکت مؤثر بوده بدون توجه به مراتب اهمیت آنها در هم آمیخته شده و مسائل فرعی با مسائل اصلی مختلط گردیده است.

و گاهی نیز جنبه‌های فرعی آنچنان مورد توجه قرار گرفته و پیگیری شده است که انگیزه‌های اصلی به طور کلی در بونه فراموشی قرار گرفته است؛ زیرا در این قیام اعجاب‌انگیز و در این حرکت بزرگ تاریخی، گاهی سخن از بیعت نسبت به یزید به میان آمده است و گاهی امام علیه السلام در خطبه‌های خویش از شیوع فساد و تغییر احکام اسلام، شدیداً انتقاد نموده و حلال شدن حرامها و تحریم حلالها را انگیزه قیام خویش معرفی می‌کند. و در جای دیگر می‌بینیم مسأله دعوت مردم کوفه از امام علیه السلام در جریان است و انگیزه‌های دیگر.

خطابه‌ها و سخنرانیها و جملات کوتاه و همچنین نامه‌های متعددی که از حسین بن علی علیه السلام در طی سفر خویش از مدینه تا کربلا و تا شهادت آن بزرگوار نقل گردیده است - با توضیحاتی که در این کتاب بر آنها اضافه شده - می‌تواند این مسأله را روشن کرده و تا حدی بیانگر اهمیت و ارزش هر یک از این انگیزه‌ها باشد.

گذشته از این موضوع مهم و حساس، از راه گفتار و سخن خود حسین بن علی علیه السلام است که می‌توان بیش از هر کتاب و مقاله و بیش از گفتار هر مورخ و نوشته هر نویسنده و دانشمند با آن قیافه مصمم و همت عالی و با آن روح شجاعت و شهامت و با آن شخصیت معنوی و روح عاطفی و انسانی و بالأخره با آن حماسه جاویدان آشنا گردید. ولی با این اهمیت و ویژگی خاص تا آنجا که بنده اطلاع دارم، این سخنان - که در کتب تاریخ و حدیث به طور متفرق و به مناسبت‌های مختلف نقل گردیده است - به طور کامل و بصورت مجموعه‌ای مستقل گردآوری نشده است و بر همین اساس، نگارنده این وظیفه را به عهده گرفت و متن سخنان امام علیه السلام را از آغاز حرکت از مدینه تا هنگام شهادت به تنبیه که به مناسبت‌های مختلف ایراد فرموده است از منابع و مدارک مختلف گردآوری نمود. بصورت مجموعه‌ای در اختیار علاقه‌مندان گذاشت. و برای این که این سخنان مورد استفاده عموم قرار بگیرد و بیانگر انگیزه قیام حسین بن علی علیه السلام گردد علاوه بر ترجمه، توضیحات لازم و نتیجه‌گیری‌هایی نیز در پاره‌ای موارد بر آنها اضافه گردید ولی در اینجا تذکر چند نکته لازم و ضروری است:

۱- همان‌گونه که از نام کتاب پیداست، منظور از سخنان حسین بن علی علیه السلام تنها آن قسمت از سخنانی است که در مسیر آن حضرت از مدینه تا کربلا نقل گردیده است و اما سخنان ارزنده، مواعظ و نصایح پرازج، اشعار جاودانه، احادیث فراوان و نغزی که در طول زندگی امام علیه السلام از آن بزرگوار در کتب تاریخ و حدیث نقل گردیده است به مجموعه و یا مجموعه‌های مستقل دیگری نیازمند است. این امر - ان شاء الله - در آینده نزدیک تحت عنوان «مواعظ و سخنان حسین بن علی علیه السلام» در اختیار علاقه‌مندان قرار بگیرد.

۲- در مورد سخنان امام علیه السلام از مدینه تا شهادت نیز ما مدعی نیستیم که همه سخنان آن حضرت در این مجموعه گردآوری شده است؛ زیرا با تلاش فراوانی که در گردآوری این سخنان از مدارک و منابع موثق به عمل آمده است، ممکن است سخنی در مجموعه‌ای نقل شده باشد که ما به آن مجموعه دسترسی نداشته‌ایم و یا به علل دیگر مانند عدم دسترسی به مدرک مورد اعتماد، از نقل آن در این مجموعه خودداری ورزیده‌ایم و لذا اگر این کتاب را به جای «سخنان»، «نخبه‌ای از سخنان

حسین بن علی علیه السلام «بنامیم به واقعیت نزدیکتر است.

۳- و منظور از سخنان حسین بن علی علیه السلام که در این مجموعه جمع آوری شده است تنها متن سخنان آن حضرت می باشد و اما مطالب زیادی که به صورت نقل به معنا در طول سفر عراق از امام علیه السلام نقل گردیده از موضوع این کتاب خارج است. در خاتمه باید به این نکته نیز توجه نمود که در پرتو این سخنان نورانی، مطالب فراوان تاریخی، علمی و کلامی که آشنایی با آنها برای هر فرد مسلمان متعهد لازم است منعکس گردیده است.

امید است این کتاب پای ملخی باشد به پیشگاه مقدس سلیمان کربلا حضرت اباعبدالله الحسین - روحی وارث العالمین له الفداء - و ذخیره ای برای روزی که «لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ اتَىٰ بِصَلَاتٍ».

قم محمدصادق نجمی

۶۰/۲/۵ مطابق با ۲۰/۲/۱۴۰۱

سالروز ولادت حضرت صدیقه کبری فاطمه زهرا علیها السلام.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	□ مقدمه مؤلف در چاب سوم.....
۷	□ پیشگفتار.....
۱۰	■ بخش اول: از مدینه تا کربلا.....
۱۱	□ خطاب به استاندار مدینه.....
۱۱	* سخنان یا فضایل حسین بن علی (ع).....
۱۵	□ در پاسخ مروان بن حکم.....
۱۶	* دو نقش متمایز در مبارزه ائمه (ع).....
۱۹	□ در کنار قبر رسول خدا (ص).....
۲۰	□ باز هم در کنار قبر رسول خدا (ص).....
۲۱	□ در پاسخ عمر اطرف.....
۲۳	□ در پاسخ ام سلمه.....
۲۶	* آگاهی امام از حوادث آینده.....
۲۵	□ در پاسخ محمد حنفیه.....
۲۸	□ وصیتنامه امام حسین (ع).....
۲۹	* انگیزه های قیام حسین (ع).....
۳۰	□ سخن امام (ع) هنگام خروج از مدینه.....
۳۲	□ هنگام ورود به مکه.....
۳۲	* چرا این دو آیه؟.....
۳۳	□ در پاسخ عبد الله بن عمر.....
۳۵	* کارنامه عبد الله بن عمر.....
۳۵	* ۱ - عبد الله بن عمر، و مخالفت با امیر المؤمنان (ع).....

- ۳۶ * ۲ - عبد الله بن عمر، و بیعت با یزید
- ۳۷ * ۳ - عبد الله بن عمر، و حجاج بن یوسف
- ۳۹ □ نامه‌ای به بنی هاشم
- ۴۱ □ نامه حسین بن علی (ع) به مردم بصره
- ۴۲ * مسأله اَهمّ و مُهمّ
- ۴۳ □ نامه حسین بن علی (ع) در پاسخ نامه‌های مردم کوفه
- ۴۵ □ نامه‌ای به مسلم بن عقیل
- ۴۷ نرس از ترس
- ۴۷ □ خطاب حسین بن علی (ع) در مکه
- ۴۹ * اعلیٰ آگاهی، تن دادن به کشته شدن چرا؟! □
- ۵۱ □ در پاسخ ابن عباس
- ۵۲ * پیشنهاد های امام در جهت مخالفت حرکت امام (ع)
- ۵۳ * پیشنهاد عبدالله بن عباس به امام (ع)
- ۵۴ * پاسخ امام به عبد الله بن عباس
- ۵۵ □ در پاسخ عبد الله بن زبیر
- ۵۸ * تحقق پیش بینی امام (ع)
- ۵۹ * سپر کردن اسلام و سپر شدن برای اسلام
- ۶۰ * عملکرد ابن زبیر
- ۶۳ ■ بخش دوم: از مکه تا کربلا
- ۶۴ □ در پاسخ محمد حنفیه
- ۶۵ * آیا حسین بن علی (ع) مجبور به شهادت بود؟
- ۶۸ * حسین بن علی (ع) آزادانه راه شهادت را برگزید
- ۶۹ * شهادت پیش بینی شده چه ارزش دارد؟! □
- ۷۰ □ در پاسخ عبد الله بن جعفر و عمرو بن سعید
- ۷۳ * نکاتی در سخن امام (ع)
- ۷۳ □ با فرزندی
- ۷۵ * دو نکته جالب
- ۷۶ □ پیشنهاد به شترداران
- ۷۷ * راز عمل
- ۷۸ □ دومین نامه به مردم کوفه

- ۷۹ * چرا کوفه ؟
- ۸۱ □ در مسیر کوفه
- ۸۲ * پیش بینی امام (ع)
- ۸۳ * تحقق ذلت مردم کوفه
- ۸۴ * خلاصه‌ای از جنایات حجاج
- ۸۶ □ در پاسخ حضرت زینب (ع)
- ۸۶ * منظور از قضا چیست ؟
- ۸۷ □ در منزل ثبیبه
- ۸۹ * در منزل نعلیه، پاسخ به یک سؤال
- ۸۹ * انواع رهبری
- ۹۰ □ پاسخ سؤال دیگر
- ۹۱ * آنچه از گفتار امام (ع) افتاده می‌شود
- ۹۲ □ در منزل شقوق
- ۹۴ □ اراده آهنین
- ۹۴ * در منزل زباله
- ۹۵ * صراحت در گفتار
- ۹۶ * انگیزه و نتیجه این پیشنهاد
- ۹۷ □ در بطن عقبه
- ۹۹ □ سخنرانی امام (ع) بعد از نماز ظهر در شراف
- ۱۰۰ * عاطفه فرزند فاطمه (ع)
- ۱۰۱ * شروع نماز
- ۱۰۱ * سخنرانی امام
- ۱۰۲ * سخنرانی امام (ع) بعد از نماز عصر در شراف
- ۱۰۳ * سه نکته مهم در این سخنرانی
- ۱۰۳ * اگر حسین بن علی (ع) آزاد بود به مدینه مراجعت می‌فرمود ؟
- ۱۰۵ □ در پاسخ حرّ
- ۱۰۸ □ در منزل بیضه
- ۱۱۰ * باز هم بیان انگیزه قیام
- ۱۱۱ * شهادت یا اعتراف به واقعیت

- * آیا حسین بن علی(ع) در قیام خویش به شرایط امر به معروف توجه
 ۱۱۲ نموده است ؟
- * سکوت کفر گونه
 ۱۱۴
- در پاسخ ابو هرم
 ۱۱۵
- * نتیجه
 ۱۱۶
- در پاسخ طرماع بن عدی و یارانش
 ۱۱۶
- * تحکیم بخشیدن به ارزشهای انسانی
 ۱۱۹
- حتی با عبید الله بن حتر جعفی
 ۱۲۰
- وین جهد می کند که بگیرد غریق را
 ۱۲۳
- در پاسخ عمر بن قیس و پسر عمویش
 ۱۲۴
- * معجزات سخت
 ۱۲۵
- * نمونه دیگر از یک حمان بزرگ !
 ۱۲۶
- در نزدیکی کربلا
 ۱۲۸
- بخش سوم: در کربلا
 ۱۳۰
- هنگام ورود به کربلا
 ۱۳۱
- * آنچه از این گفتار استفاده می شود
 ۱۳۲
- خطبه امام پس از ورود به کربلا
 ۱۳۴
- * آنچه از این گفتار امام استفاده می شود
 ۱۳۵
- نامه ای به محمد حنفیه
 ۱۳۶
- در پاسخ نامه ابن زیاد
 ۱۳۸
- با عمر بن سعد
 ۱۳۹
- * آنچه از این سخن امام استفاده می شود
 ۱۴۰
- گفتار امام در عصر تاسوعا
 ۱۴۱
- * اهمیت نماز
 ۱۴۲
- سخنان حسین بن علی(ع) در شب عاشورا
 ۱۴۳
- * آخرین آزمایش
 ۱۴۵
- * یک سخن معروف و ناصحیح
 ۱۴۷
- حماسه دیگری از زبان حسین بن علی(ع)
 ۱۴۹
- شعر امام(ع) و وصیت آن حضرت به خواهران و همسرانش در شب
 عاشورا
 ۱۵۲

- ۱۵۴ قرائت امام (ع) در شب عاشورا □
- ۱۵۵ * صحنة آرمایش □
- ۱۵۶ رؤیای امام (ع) در شب عاشورا □
- ۱۵۷ * ترسیم واقعیت به صورت رؤیا □
- ۱۵۷ □ واستعیونوا بالصبر والصلوة
- ۱۵۹ * دعوت به پایداری □
- ۱۶۰ □ دعای امام در صبح عاشورا
- ۱۶۱ □ اولین سخنران امام (ع) در روز عاشورا
- ۱۶۲ * اتمام حجت □
- ۱۶۳ * قطع سخن امام □
- ۱۶۵ * نتیجه بخش دوم □
- ۱۶۷ * پاسخ به شایعه‌ها □
- ۱۶۸ * قطع سخن امام □
- ۱۷۰ * نتیجه آخرین بخش □
- ۱۷۰ □ دومین سخنرانی در روز عاشورا
- ۱۷۶ * نکات مهم در این سخنرانی □
- ۱۷۷ * ۱- اثر تغذیه حرام در انحراف از حق □
- ۱۷۸ * ۲- نیروی اسلام بر علیه اسلام □
- ۱۸۰ * ۳- اراده شکست ناپذیر □
- ۱۸۱ □ نفرین امام (ع) □
- ۱۸۳ □ سخنی با عمر سعد □
- ۱۸۴ * نفرین امام (ع) و سرگذشت عمر سعد □
- ۱۸۷ □ در پاسخ عمرو بن حجاج □
- ۱۸۸ □ خطاب به یارانش هنگام شروع جنگ □
- ۱۹۰ □ عوامل خشم خدا □
- ۱۹۱ □ سخنان امام (ع) هنگام شهادت یارانش □
- ۱۹۱ * گفتاری با مسلم بن عوسجه □
- ۱۹۴ □ خطاب به مادر عبد الله بن عمیر □
- ۱۹۵ * بررسی یک اشتباه تاریخی □
- ۱۹۶ * عبد الله بن عمیر یا وهب بن عبد الله ؟ □

- ۱۹۷ * منشأ اشتباه چیست؟
- ۱۹۸ □ خطاب به ابو ثمامه صائدی
- ۱۹۹ * درسی به پیکارگران در راه حق
- ۲۰۰ * ابو ثمامه کیست؟
- ۲۰۰ * اخلاص ابو ثمامه
- ۲۰۱ □ خطاب به سعید بن عبد الله حنفی
- ۲۰۲ □ خطاب به عمرو بن قرظة کعبی
- ۲۰۳ * راست و زیبا
- ۲۰۵ □ سخنان امام (ع) پس از ادای فریضة ظهر
- ۲۰۶ □ به هنگام شهادت حسین بن مظاهر
- ۲۰۸ □ دعای امام (ع) در باره ابو شعساء
- ۲۰۹ □ با حرّ بن یزید
- ۲۱۱ * مفهوم واقعی سادت
- ۲۱۲ * سعد بن حارث و برادرش
- ۲۱۲ □ خطاب به زهیر
- ۲۱۴ □ خطاب به حنظلة شبامی
- ۲۱۶ □ خطاب به سیف بن حارث و مالک بن عبد
- ۲۱۸ * احساس تکلیف
- ۲۱۸ □ خطاب جون
- ۲۲۰ □ در باره عمر بن جناده
- ۲۲۱ □ هنگام شهادت حضرت علی اکبر
- ۲۲۵ * دو مطلب در رابطه با حضرت علی اکبر (ع)
- ۲۲۷ * آیا حضرت علی اکبر (ع) دارای فرزند بود؟
- ۲۲۸ * واما راجع به حضور مادر آن حضرت در کربلا
- ۲۲۹ □ خطاب به فرزندان ابو طالب
- ۲۳۰ □ در بالین قاسم بن حسن (ع)
- ۲۳۱ □ هنگام شهادت طفل صغیر
- ۲۳۳ □ در شهادت حضرت ابو الفضل (ع)
- ۲۳۷ * حضرت ابو الفضل از دیدگاه معصومین (ع)
- ۲۳۸ * عرفان در دوران کودکی

- ۲۴۲ هنگام شهادت عبد الله بن حسن مجتبی (ع)
- ۲۴۳ هنگام وداع
- ۲۴۳ * وداع با بانوان حرم
- ۲۴۷ * وداع با امام سجاد (ع)
- ۲۴۸ * ۱ - توجه به درگاه ربوبی
- ۲۴۹ * ۲ - از خطرناکترین ستمها بر حذر باشید
- ۲۵۱ * تذکری ب ارادتمندان واقعی حسین بن علی (ع)
- ۲۵۷ حماسه‌های امام (ع) در میدان شهادت
- ۲۵۹ منشور جهانی رقتلگاه کربلا
- ۲۶۱ * منشور جهانی
- ۲۶۲ * تکرار تاریخ
- ۲۶۳ آخرین مناجات حسین بن علی (ع)
- ۲۶۶ * خاتمه
- ۲۶۷ بخش چهارم: خطبه حسین بن علی (ع) در منی
- ۲۶۸ خطبه حسین بن علی (ع) در منی
- ۲۷۱ * نگاهی اجمالی به محتوا و چگونگی نقل این خطبه شریفه در منابع حدیثی
- ۲۷۳ * انگیزه ایراد این خطبه از سوی حسین بن علی (ع)
- ۲۷۴ * اولین بخشنامه
- ۲۷۵ * دومین بخشنامه
- ۲۷۶ * سومین و چهارمین بخشنامه
- ۲۷۷ * کیفیت ایراد این خطبه
- ۲۷۸ * متن بخش اول خطبه
- ۲۸۰ * اینک ترجمه جملات بخش اول این خطبه شریفه
- ۲۸۶ * متن بخش دوم خطبه
- ۲۸۸ * اینک ترجمه جملات بخش دوم این خطبه شریفه
- ۲۸۹ * متن بخش سوم خطبه
- ۲۹۲ * اینک ترجمه جملات بخش سوم این خطبه شریفه
- ۲۹۶ * نکات و نتایج در این خطبه شریفه
- ۲۹۶ * شرایط زمانی و مکانی
- ۲۹۷ * و اما نکات مربوط به متن خطبه

- * ۱- انحراف از ولایت ۲۹۷
- * حوادث دوران امیر مؤمنان (ع) در گفتار آن حضرت ۲۹۸
- * عملکرد امام مجتبی (ع) ۳۰۱
- * ۲- اهمیت امر به معروف و نهی از منکر ۳۰۴
- * مهمترین بعد در امر به معروف و نهی از منکر ۳۰۵
- * ۳- خود باختگان تاریخ ۳۰۶
- * پاسخ عملی بر این خطبه ۳۰۸
- * پاسخ حسین بن علی (ع) و پیروانش ۳۰۹
- * اسلاب اسلامی ایران پاسخی بر خطبه حسین بن علی (ع) ۳۱۱
- * زکمر نعمان کفر جهانی ۳۱۱
- * چند تذکره در مورد مدارک و منابع کتاب ۳۱۶

www.ketaboo.ir